

ÖSSZEFOGLALÁS

Adatokat szolgáltatott arra, hogy a szabad jód kloroformmal való kirázhatóságát jelenlevő jodidok mennyisége mennyire befolyásolja. Kloroformos oldatból a jód elég tömény (10%-os) kálium- és nátriumjodid-oldattal visszarázható.

IRODALOM

1. Gmelin's Hdb. Syst. Nr. 8 „Jod” 143, 217. 8. Aufl. (1933). — 2. J. Reith: Chem. Zbl. 1930. I. 1182. — 3. Végh Antal, Szász György és Papp Ottó: Acta Pharm. Hung. 30. 49 (1960).

(Országos Közegészségügyi Intézet, Budapest IX., Gyáli út 2—6.)

Érkezett: 1966. I. 31

РЕЗЮМЕ

Автор публикует данные о том, в какой мере влияет количество йодидов на экстрагируемость свободного йода хлороформом. Йод можно обратно экстрагировать из хлороформного раствора достаточно концентрированными (10%-ными) растворами йодистого калия и натрия.

ZUSAMMENFASSUNG

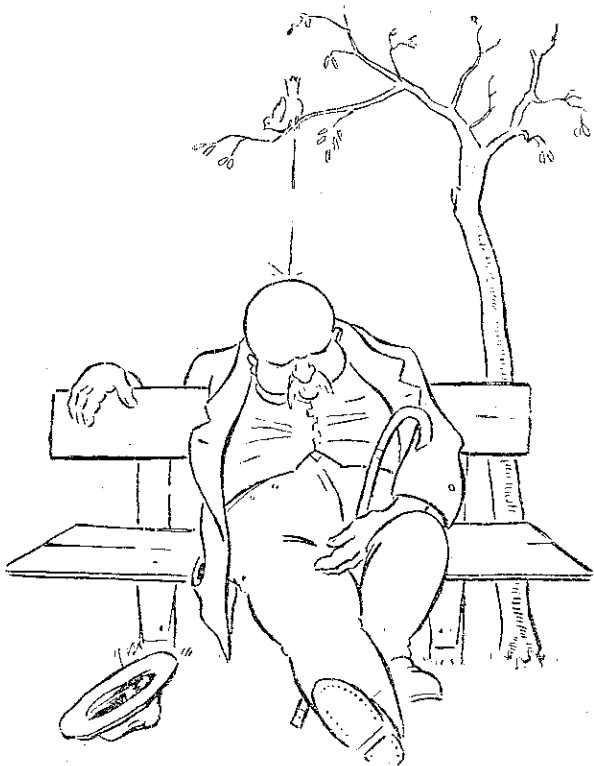
Verf. liefert einige Angaben über die Ausschüttelbarkeit des freien Jods mittels Chloroform in Anwesenheit von Jodid-Ionen. Aus einer chloroformigen Lösung kann Jod mit Hilfe von ziemlich konzentrierten 10%-igen Kalium- und Natriumjodidlösungen rekuperiert werden.

A gyógyszerészet történetéből

PHARMACOPOEA HUMORICA, 1930 LAPJAIRÓL

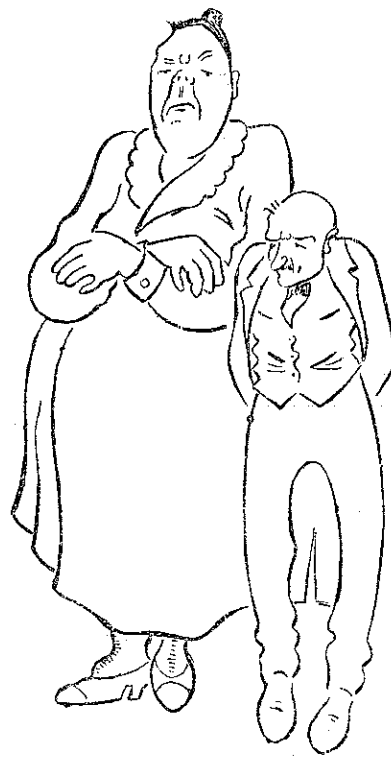
Augusztusi számunkban dr. Halmi János tollából ismertetést közöltünk a „Pharmacopoea Hungarica”-ról, amelyet Lovasy Ödön gyógyszerész adott ki 1930-ban Baján, és amelyben művészi igényű karikírozó

rajzokkal illusztrálta a gyógyszerészi hivatás egy-egy műveletét, illetve szakkifejezését. A rajzok közreadását és Halmi professzor által írt magyarázó szöveg közlését e számunkban folytatjuk

Linimentum volatile — Repülő zsír

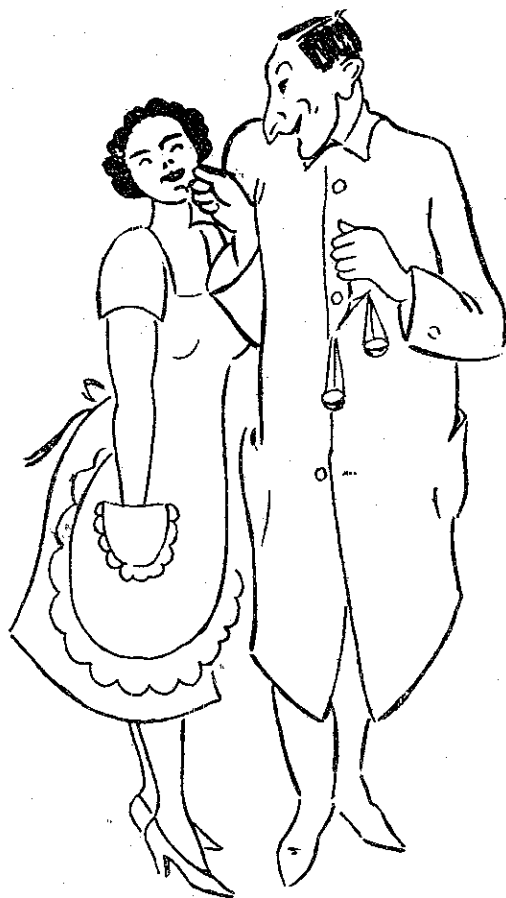
Kézicladásban is — tehát nemcsak orvosi receptre — nagyon gyakran vásárolták a patikában a repülő-zsír, melyet bedőzsölőszernek alkalmaztak enyhe gyulladásos, rheumás testrészek kezelésére. A gyógyszer a ma érvényes szabványos vénynyimták között is szerepel; a népgyógyászatban is használatos. Repülő-zsír elnevezést azért kapta, mert illanó szalmiakszeszel készül, továbbá elszappanosodott olajból áll. A képen híg, kenőcszerű anyag pottyangat az elbőbiskülő civis kopasz fejére. A linimentum szó híg, kennivaló gyógyszeralakok gyűjtőneve, volatile pedig itt a madárra is céloz (repülő)

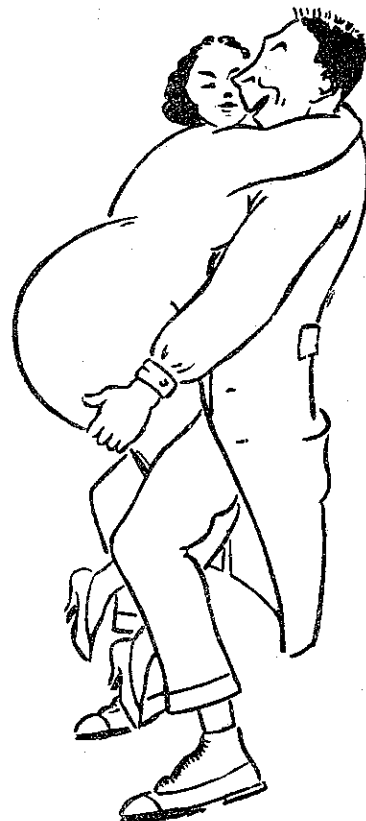
Nilium album és neje Draco mitigatus

A fehér semmi és neje a megszelídített sárkány

Nilium album, fehér semmi a cinkszulfát és Draco mitigatus a megszelídített sárkány a kalomel (Hydrargyrum chloratum mite) régies latin neve. Az előbbi összehúzó szernek, az utóbbit pedig hashajtónak alkalmazzák

Qualitativ analysis — Minőségi elemzés

Quantitativ analysis — Mennyiségi elemzés

(Folyt. következik)

A DROGOK APRÍTÁSÁNAK BEFOLYÁSA A GYÓGYSZERHATÁSRA

Kast C. — Flück H., Pharm. Acta Helv. 41,346 (1966)

Bevezetőben az aprítás folyamatának mechanizmusát, a szárított drog aprítás közbeni viselkedését tárgyalják. Kísérleteik során a Folium menthae és Fructus foeniculi porítását végezték el mozsárban, kalapácsos és golyós malomban. Azonos átmérőjű részecskék esetében is nagy különbségek mutatkoztak a különböző nagyságú részecskék megoszlásában. A borsosmenta minden esetben homogénebb port adott, mint az édeskömény. A porítás közbeni hűtés kisebb részecskéket eredményezett. A golyós malom és mozsár esetében a por mikroszkópos vizsgálata szerint a drog építő elmei erősen károsodtak, míg a kalapácsos malomnál a por morfológiailag igen hasonlított az eredeti droghoz.

Dr. Szepesy Angela

A SHAKESPEARE-ÉVFORDULÓHOZ

ref.: Öst. Ap. Ztg. 20. 262 (1966)

Április 23-án volt 350 éve, hogy William Shakespeare szülővárosában, Stradford on Avon-ban elhunyt. A világ minden részén megemlékeztek az évfordulóról. Újságok és folyóiratok száza, a rádió és televízió foglalkoztak vele és a színházak előadásorozatokat rendeztek a nagy drámaíró műveiből. Ez természetes, hiszen Shakespeare irodalmi pályája, életműve azóta is példa nélkül áll. De sokan kérdezhetnék, miként kerül egy gyógyszerészi szaklap abba a helyzetbe, hogy az író halálának évfordulójáról megemlékezzék. Megadjuk rá a feletet: azzal, hogy Shakespeare műveiben egész sorát találjuk az orvoslásra, gyógyításra és gyógyszerekre vonatkozó utalásoknak, ami biznysággal szolgál arra, hogy foglalkozásunk tárgyai és maga a hivatásunk is semmiképp sem volt idegen a világ legnagyobb drámaírójától.

Dr. Hermann Schelenz 1914-ben Lipcsében megjelent művében, melynek címe: „Shakespeare ismeretei az orvoslás és népi gyógyászat terén”, behatóan foglalkozik a témával. A könyv egyes fejezeteinek címei: Shakespeare és a gyógyszerészet, Gyógyszeranyagok Shakespeare munkáiban, Altatószerek és halálos mérgek. Hogy milyen sokoldalúak voltak a költő gyógyászattal összefüggő ismeretei, tanúsítják a műveiben hemzsgő szakmabeli kifejezések. Így említ drogot, egyszerű és összetett gyógyszert, készített *remedies*, *confectiones*, *potiones* gyógyszerformákat, de előfordul a *pilula*, *flastrom*, *borogatás* mellett a *desztilláció* művelete is. A *cordials*, *liquors* és *aquavits* Shakespeare-nél növényi részek szeszes kivonatai voltak, viszont a világszerte kutató „nagy gyógyszer”, mely az egészséget és a hosszú életet szolgálta volna, a *tinctura* a költő képzeletében lepárlás útján készült. De ismerte a költő a bódító és mérgező hatású szerek egész sorát is. Említést tesz a mákfőzeti ől, mandragoráról, nadiagulyáról, sisakvirágról. Hamlet atyjának fülébe — amíg a kertben szundikált — a bódító csalmatok (*Hyosciamus niger*) kivonatát cseppenti az állok fivér. Ezzel a kis megemlékezéssel hódolunk mi is a költői emlékének.

R. B.

600 MILLIÓ FOGAMZÁSGÁTLÓ LABDACS EGYIPTOMBAN

ref.: Öst. Ap. Ztg. 20. 219 (1966)

Nagyszabású nemzeti programmal óhajtja az egyiptomi kormányzat a lakosság túlságosan gyors növekedésének elejét venni 1966 február elsejével 2200 tanácsadóhelyet nyitottak meg, ahol az érdekelt asszonyok felvilágosítást nyernek. Az ország egész területén működő szervezeteknek 600 millió *anti-baby* pilula áll rendelkezésére, melyet a hozzájuk forduló egyiptomi nőknek kiosztanak. Egy-egy nő 20 pilulát vásárolhat — kedvezményes áron.

R. B.